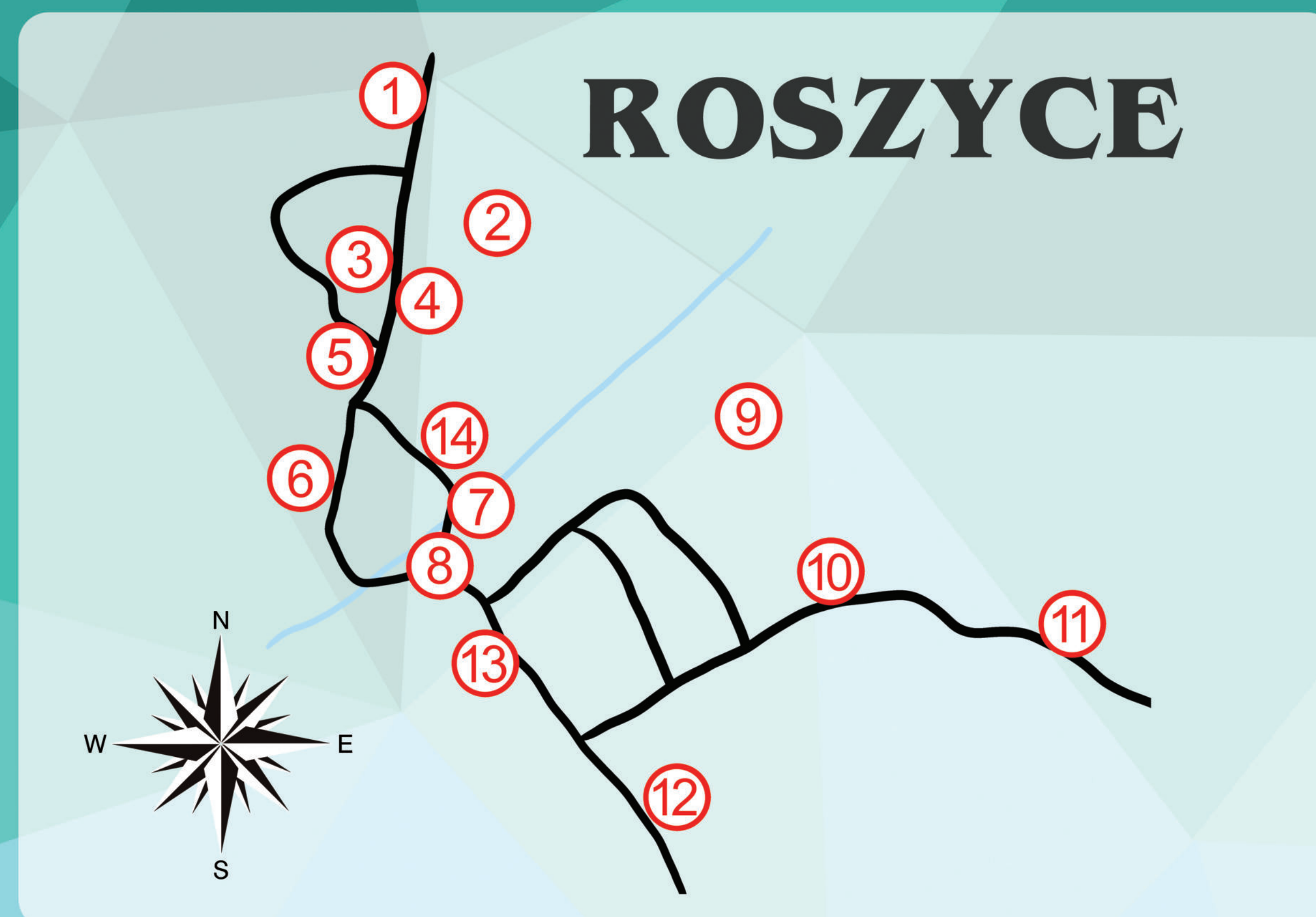

WIELOKULTUROWE DZIEDZICTWO KŁODZKICH WSI ZABYTKI, KTÓRE WARTO ZOBACZYĆ!

Nazwa miejscowości pochodzi od imienia Rosz (Rościsław, Rościgniew) lub Roch (imię chrześcijańskie). Patronimiczna nazwa wsi wskazuje, że Roszyce są jedną z najstarszych miejscowości Ziemi Kłodzkiej. Wieś, leżąca na rozległym płaskowyżu, nad górnym biegiem Roszyckiego Spławu, zaliczana jest do przykładów osadnictwa słowiańskiego. W XIV w. została lokowana na tzw. prawie niemieckim.

Pierwsza historyczna wzmianka dotycząca wsi pochodzi z 1348 r. Właścicielem osady był wówczas Zygfryd ze śląskiego rodu rycerskiego von Knoblauchsdorf. W drugiej połowie XIV w. Roszyce należały do Ottona, wywodzącego się z najpotężniejszego w tym czasie na Kłodeczyźnie rycerskiego rodu von Glubos (Glaubitz). W 1428 r. wieś została splądrowana w czasie najazdu husyckiego na Ziemię Kłodzką i długo podnosiła się ze zniszczeń wojennych. Jeszcze pod koniec XV w. podzielona była pomiędzy czterech właścicieli. Część wsi należała do Melchiora Doniga z rycerskiego rodu von Zdanitz (w 1486 r. czynsze z tych dóbr przekazane zostały „dla biednych ludzi” ze szpitala św. Ducha w Kłodzku), a potem jego potomków (do połowy XVI w.). Połowę Roszyc posiadał Valten Pannwitz, zwany Piskle, właściciel Trzebieszowic, który odsprzedał ją w 1495 r. Hansowi Danielowi z Jaskowej Górnej, ówczesnemu staroście kłodzkiemu. Majątek ten pozostawał w rękach rodziny Hansa aż do końca XVI stulecia. Pewne dobra w Roszycach posiadał mieszczanin kłodzki Zygmund Tolmetscher, który w 1483 r. sprzedał kłodzkim Augustianom czynsze pobierane z tego majątku. Ponadto w Roszycach funkcjonowało wolne sędziostwo (mianem tym określano w Ziemi Kłodzkiej sołtysów wsi lokowanych na tzw. prawie niemieckim). W 1426 r. sędzią był niejaki Blaschko, a w 1534 r. sędzia zobowiązany był do płacenia czynszu leśnego w wysokości 20 groszy oraz przekazywania na zamek w Kłodzku: 5 szefli zboża i 5 leśnych kur. Wkrótce potem sędziostwo zostało wykupione przez właścicieli wsi.

Niezbyt pomyślny dla rozwoju wsi był wiek XVII. Najpierw Roszyce ucierpiały w czasie wojny 30-letniej (1618-1648). O ile w 1631 r. we wsi było czternaście gospodarstw chłopskich, o tyle w 1653 r. odnotowano ich już tylko osiem. Kolejne nieszczęście spadło na wieś w 1680 r., gdy kilkunastu mieszkańców wsi zmarło na szalejącą wówczas w okolicach Kłodzka dżumę. Wieś podniosła się po ciężkich doświadczeniach dopiero w kolejnym stuleciu. W 1765 r. właścicielem wsi był hrabia Wallis. W Roszycach mieszkało wówczas 15 rodzin chłopskich, 17 zagrodniczych oraz 16 chałupników (w tym jeden rzemieślnik).

Wieś przedstawiała sporą wartość, gdyż majątek oszacowano na 12 900 talarów. Pod koniec wieku osada należała już do hrabiego Ludwika Friedricha Wilhelma von Schlabrendorfa, właściciela znacznych majątków w Hrabstwie Kłodzkim. Odnotowano w niej wówczas: 15 chłopów, 36 zagrodników i chałupników. Wśród tych ostatnich było dwóch rzemieślników: murarz i gorzelnik. W sumie Roszyce liczyły wówczas 233 mieszkańców.

W pierwszej połowie XIX w. właścicielką Roszyc była hrabina Charlotta, wdowa po landgrafie von Fürstenberg, pod której rządami nastąpił znaczny rozwój wsi. W 1825 r. we wsi powstał niewielki szpital, a właściwie dom opieki dla samotnych i schorowanych mieszkańców. Od 1815 r. działała tu szkoła powszechna. Powstanie wszechnicy związane było z szybkim wzrostem liczby mieszkańców wsi: 219 (1822), 245 (1845), 288 (1864). W Roszycach naliczono wówczas 56 budynków mieszkalnych. Działały tu również: gorzelnia, piekarnia i kuźnia. Pod względem kościelnym wieś należała w tym czasie do parafii w Kłodzku.

Na przełomie XIX i XX w. w Ziemi Kłodzkiej rozwinęła się turystyka regionalna, związana z upowszechnianiem lokalnego dziedzictwa kulturowego. Leżące na uboczu Roszyce, pozbawione atrakcji, nie cieszyły się jednak zainteresowaniem turystów. Zahamowaniu uległ również dalszy rozwój wsi. Nie było tu żadnego przemysłu, a głównymi zajęciami ludności pozostały niezmiennie uprawa roli i hodowla zwierząt gospodarskich.

Wieś zachowała swój rolniczy charakter także po 1945 r. i względnie ustabilizowaną strukturę ludnościową. W dzisiejszych Roszycach działa kilka instytucji kulturalnych: świetlica wiejska, Koło Gospodyń Wiejskich oraz zespół śpiewaczy „Folkowe Babki”. Miejscowość posiada kilka ciekawych zabytków, wartych zobaczenia (m.in. jeden z najstarszych w Gminie Kłodzko pomników św. Jana Nepomucena, kapliczki i krzyże przydrożne z XIX - XX w., charakterystyczny dla regionu układ dawnych zabudowań gospodarskich na planie kwadratu).

Marek Królikowski

Projekt graficzny tablicy: Damian Zarzyka
Projekt mapy: Alicja Pawlik, Maciej Wasłowicz

WIELOKULTUROWE DZIEDZICTWO KŁODZKICH WSI ZABYTKI, KTÓRE WARTO ZOBACZYĆ!

Projekt graficzny: Damian Zarzyka
Projekt mapy: Alicja Pawlik,
Maciej Wasłowicz
Zdjęcia: Laura Sikora, Wiktoria Filar
Koordynator: Marek Królikowski